

Boekhoudkundig inzicht

---

0. Afkortingen

- ERP: Enterprise Resource Planning: Geïntegreerd softwarepakket voor de hele onderneming.
- NV: Naamloze vennootschap
- BVBA: Besloten Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid
- VOF: Vennootschap Onder Firma
- GL: General Ledger (Grootboek)
- MAR: Minimum Algemeen Rekeningenstelsel
- CBN: Commissie voor Boekhoudkundige Normen
- VTE: Voltijds Equivalent
- ROI: Return On Investment

1. Inleiding

1.1. Geschiedenis

- Vanaf oudheid enkel boekhouden
- Vanaf renaissance dubbel boekhouden. Voor het eerst beschreven in 1494

1.2. Definitie

- Het registreren van alle bedrijfsactiviteiten die een impact hebben op de financiële staten van de onderneming, zijnde de balans, de resultatenrekening en de toelichting.
- Of ook: Het registreren van alle bedrijfsactiviteiten die een invloed hebben op het vermogen van de onderneming, om zo periodiek de nieuwe aanwending van het vermogen en het resultaat, en de samenstelling hiervan, weer te geven.

1.3. Doel

- Boekhouden als informatiebron
  - Voor het management (bv. Alvorens een investering te doen)
  - Voor derden (bv. Klanten, aandeelhouders, personeel)
  - Voor de overheid (fiscus)

1.4. Juridisch kader

- Grondbeginselen vastgelegd in wet van 17 juli 1975, aangevuld met wetten en KB's
  - (art 3): In boekhouding moeten alle verrichtingen, schulden, verplichtingen en bezittingen worden ingeschreven
  - (art 4): Boeken gebruiken, minimumrekeningenstructuur gebruiken die bepaald w door de Koning (= KB), aan te passen naar eigen behoeften
  - (art 6): Boeking moet verantwoordingstuk hebben
    - Bv. Facturen, uitsneden, loonbrief
    - Verplichte vermeldingen op factuur: (art 5 KB 1 v 29 dec 1992)

- Gevolgen non-conformiteit factuur: Kan BTW niet terugvorderen + klant & leverancier kunnen boeten krijgen
  - (art 7): Alles moet doorlopend genummerd zijn
  - (art 8): Geen weglatingen
  - (art 9): Jaarlijkse inventaris maken. Elk item nakijken.
  - (art 10): Rekeningen worden samengevat in de jaarrekening
    - Jaarrekening
      - Vanaf 1 jan 2002 in EUR
      - Geeft getrouw beeld van vermogen, fin. Positie en resultaat
      - Is vergelijkbaar met vorig jaar
      - Wordt periodiek opgemaakt (1x/jaar)
      - Omvat
        - Balans
        - Resultatenrekening
        - Toelichting
        - Sociale balans
        - Jaarverslag
        - Verslag v revisor
- Soorten boekhouding

	Vereenvoudigde	Kleine VN	Grote VN
Boekhouding	Dagboeken: fin, inkoop, verkoop	Volledige boekh	
Rekeningstelsel	Gn verplichting	MAR	
Inventaris	Verplicht		
Jaarrekening	Intern	Verplicht	
		Mag verkort	Moet volledig
Openbaarmaking	Nt verplicht	NV, BVBA, Comm. VA en CVBA moeten jaarrekening na goedkeuring door AV openbaar maken via neerlegging NBB	
		Andere rechtsvorm: nt verplicht	Uitzondering: kooplieden, nat pers, VOF, GCV, CVOA (waarvan alle vennoten nat pers zijn)
Toezicht & Controle	Nt verplicht	Toezicht uitgevoerd door de vennoten	
		Revisor nt verplicht	Revisor verplicht vr NV, BVBA, CVBA, Comm. VA

- Zelfstandige, GOV, GCV met jaarmzet < 500000 € voeren vereenvoudigde boekh
- Verplichtingen kleine vennootschap wijken af van verplichtingen grote vennootschap (art 2)
- Voorwaarden grote vennootschap
  - Gemiddeld personeelsbestand op jaarbasis > 100 of
  - Meer dan één v volgende drempels overschreden
    - Jaargemiddelde personeelsbestand 50
    - Jaarmzet (ex btw): 7300000 €
    - Balanstotaal: 3650000 €
- Zelfstandige vs vennootschap

+	-
---	---

ALS ZELFSTANDIGE	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gn min. Kap, bankattest, financieel plan, oprichtingsakte vereist ▪ Beslissingsmacht & bestuur bij 1 persoon ▪ Minder admin & boekh verplichtingen ▪ Onafhankelijkheid, flexibiliteit, snelheid v beslissen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen scheiding tss privé & bedrijfsvermogen, onbeperkte aansprakelijkheid ▪ Investerings zelf financieren ▪ Overlijden/ziekte ondernemer-eigenaar kan einde betekenen vr onderneming ▪ Fiscaal statuut minder aantrekkelijk
ALS VENNOOTSCHAP	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beperkttere fin. Risico's ▪ Verschillende pers kunnen investeren ▪ Wegvallen bestuurder/vennoot != einde vennootschap ▪ Fiscaal statuut voordeliger 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oprichtingsformaliteiten ▪ Meer administratieve formaliteiten

2. Basisprincipes vh dubbel boekhouden

- Balans = in geld uitgedrukt overzicht van het vermogen op een bepaald moment vanuit een dubbel standpunt
  - Passiva: Bron van de middelen
  - Activa: Hoe worden middelen gebruikt
- Grootboek: Set van rekeningen die balans tussen verrichtingen door vervangen
- MAR: Stelsel van systematisch gerangschikte rekeningen zoals opgenomen in de wet op de jaarrekening
  - Klassen (bv 2)
    - Groepen (bv 22)
      - Rekeningen (bv 220)
  - Klassen
    - 1: Rekeningen eigen vermogen, voorzieningen voor risico's en kosten en schulden op meer dan één jaar
    - 2: Oprichtingskosten, vaste activa en vorderingen op meer dan één jaar
    - 3: (kan niet lezen, later aanvullen. TODO)
- Balansstructuur
  - Activarubrieken: Stijgende graad van liquiditeit
  - Passivarubrieken: Stijgende graad van opvraagbaarheid

A / K		P / O	
DT	CT	DT	CT
+	-	-	+

ACTIEF			BALANS			PASSIEF		
VASTE ACTIVA			EIGEN VERMOGEN					
I	20	Oprichtingskosten	I	10	Kapitaal			
II	21	Immateriële VA	II	11	Uitgiftepremies			
III	22 – 27	Mat VA	III	12	Herwaarderingsmeerwaarden			
IV	28	Fin VA	IV	13	Reserves			
VLOTTENDE ACTIVA			V	14	Overgedragen resultaat			
V	29	Vorderingen op meer dan 1 jaar	VI	15	Kapitaalsubsidies			
VI	30 – 37	Voorraden & bestellingn in uitv	VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN					
VII	40 – 41	Vorderingen op <= 1 jaar	VII	16	Voorz & uitgestelde belastingn			
VIII	50 – 53	Geldbeleggingen	SCHULDEN					
IX	54 – 58	Liquide Middelen	VIII	17	Schulden op meer dan 1 jaar			
			IX	42 – 48	Schulden op ten hoogste 1 jaar			
X	490/1	Overlopende rekeningen	X	492/3	Overlopende rekeningen			

2.1. Toelichting bij de rubrieken

2.1.1. Vaste Activa

- I (20: Oprichtingskosten): Kosten veroorzaakt door oprichting vennootschap, uitgifte v leningen, reclame- research- ed-kosten gemaakt tijdens periode v oprichting, herstructureringskosten
- II (21: Immat VA): O&O, Concessies, Octrooien, Licenties, know-how, merken ed, goodwill
- III (22-27: Mat VA):
  - 22: Terreinen & gebouwen (ook: erfpacht, recht v opstal, vruchtgebruik)
  - 23: Installaties, machines & uitrusting
  - 24: Meubilair & RolMat
  - 25: Activa in leasing
  - 26: Overige mat VA (buiten gebruik gestelde gebouwen, verhuurde gebouwen, ...)
- IV (28: Fin VA): Investerings in andere onderneming om duurzame band te creëren & te beïnvloeden of controleren
  - 280/1: Verbonden onderneming: controle door bezit > 50%
  - 282/3: Deelneming: Gn controle
  - Andere: bv. 288 waarborgen

2.1.2. Vlottende Activa

- V (29: Vorderingen >1j): Onderscheid tss commerciële vorderingen (290, uit handelsactiviteit) en andere vorderingen (291)
- VI (3: Voorraden & bestellingen in uitvoering): Onderscheid in functie/aard
- VII (40/1: Vorderingen op ten hoogste 1 j): Worden opgenomen tegen nominale waarde (= aanschaffingswaarde – waardeverminderingen); Onderscheid handelsvorderingen (40) & andere vorderingen (41) bv. Belastingen
- VIII (50/3: Geldbeleggingen): Beleggingen in ondernemingen die geen verbonden onderneming zijn
- IX (54/8: Liquide Middelen)
  - 54: Te incasseren vervallen waarden
  - 55: Tegoeden op zichtrekeningen bij kredietinstellingen
  - 57: Kasmiddelen
- X: (490/1: Overlopende rekeningen)
  - 490: Over te dragen kosten (facturen al betaald voor diensten deels volgend BJ)
  - 491: Toe te rekenen opbrensten (diensten al uitgevoerd met factuur volgend BJ)

2.1.3. Eigen vermogen

- I: (10: Kapitaal): Financieringsmiddelen die door aandeelhouder(s) v onderneming w toegewezen. Permanent ter beschikking. Alleen bij vereffening kan het teruggevraagd w.
- IV (13: Reserves): Winsten die in de zaak blijven.
- V (14: Overgedragen resultaat): Winsten huidig boekjaar en voorafgaande boekjaren die nog niet verdeeld of gereserveerd werden. Verliezen die niet gecompenseerd werden door afnemingen op de reserves of kapitaal.
- VI (15: Kapitaalsubsidies): Overheidssteun vd onderneming in kader van investeringen in VA ide onderneming heeft gefin met eigen middelen

2.1.4. Voorzieningen en uitgestelde belastingen

- VII (16: Voorzieningen en uitgestelde belastingen): Kosten of verliezen die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, maar waarvan bedrag niet vaststaat

2.1.5. Schulden

- VIII (17: Schulden op >1j):
  - 170: Achtergestelde leningen
  - 171: Niet-achtergestelde leningen
  - 172: Leasingschulden
  - 173: Schulden bij fin. Instellingen
  - 174: Overige leningen
  - 175: Leveranciers & te betalen wissels
  - 176: Ontvangen vooruitbetalingen
  - 178: Ontvangen waarborgen
  - 179: Overige schulden
- IX (42/8: Schulden op <=1j):
  - 42: Gedeelte v LT-leningen dat binnen het jaar vervalt
  - 43: Fin schulden op <1j
  - 44: Handelsschulden (of handelscrediteuren)
  - 45: Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen & soc. Lasten
  - 46: Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen
  - 47: Schulden uit resultaatsbestemming
  - 48: Overige schulden
- X (492/3: Overlopende rekeningen):
  - 492: Toe te rekenen kosten (deels uitgevoerd dit BJ, factuur volgend BJ)
  - 493: Over te dragen opbrengsten (Klanten betaald dit BJ maar uitgevoerd volgend BJ)

2.2. De journaalpost

- Elke transactie w weergegeven in journaalpost.

			1/01/2011		
1	550		Bank	300.000	
		100	@ Kapitaal		300.000
			DOC1		

2.2. De resultatenrekening

- Een onderneming wendt haar vermogen aan om winst te kunnen maken
- Resultatenrekening is schematische voorstelling van de samenstellende delen van het resultaat dat gerealiseerd werd tijdens een bepaalde periode.
- RR gaat steeds over één boekjaar.
- Structuur
  - 70/4; Bedrijfsopbrengsten
  - – 60 Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen
  - – 600/8 DDG
  - = Brutomarge
  - – 62 Bezoldigingen, soc lasten & pensioenen
  - – 630 Afschrijvingen en waardeverminderingen op VA

- – 631/4 Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering, handelsvorderingen
- – 635/7 Voorzieningen voor risico's en kosten
- – 640/8 Andere bedrijfskosten
- – 649 Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)
- = 9901 Bedrijfswinst/verlies
- + 75 Financiële opbrengsten
- – 65 Financiële kosten
- = 9902 Winst/verlies uit de gewone bedrijfsvoering voor belasting
- + 76 Uitzonderlijke opbrengsten
- – 66 Uitzonderlijke kosten
- = 9903 Winst/verlies van het boekjaar voor belasting
- – 67/77 Belastingen op het resultaat
- = 9904 Winst/verlies van het boekjaar

3. BTW

- De Belasting over de Toegevoegde Waarde is een verbruiksbelasting (verbruiker draagt de last) met gefractioneerde betalingen (fiscus wacht niet met innen tot verbruiker het goed koopt).
- BTW is geen kost voor de BTW belastingplichtige want ze kan de betaalde BTW terugvorderen. Voor de eindgebruiker is het echter wél een kost.
- Men betaalt enkel belasting per schijf die een onderneming aan waarde toevoegd.
- Wie is BTW-belastingplichtige: Art 4, § 1, BTW Wetboek: belastingplichtige is eenieder die in de uitoefening van een economische activiteit (geregeld of zelfstandig), (met of zonder winstoogmerk), (hoofdzakelijk of aanvullend) leveringen van goederen of diensten verricht die in dit Wetboek zijn omschreven, ongeacht op welke plaats de economische activiteit w uitgeoefend.
- Tarieven
  - 0% voor alles wat $\geq 48x$ /jaar verschijnt (bv kranten, weekbladen)
  - 6% voor basisproducten en geleverde diensten met een sociaal karakter (bv. Levensnoodzakelijke producten, farmaceutische producten, personenvervoer, boeken, tijdschriften, uitvoering v toneelwerken)
  - 12% voor bepaalde goederen en geleverde diensten die vanuit economisch of sociaal oogpunt belangrijk zijn (bv. Banden voor landbouwmachines, steenkool, margarine, soc huisvesting, sinds 1/1/2010 ook op maaltijden in restaurant)
  - 21% voor de rest
- Berekening BTW
  - Brutoprijs – Handelskorting + diverse diensten = basis vr berekening fin korting – fin korting = Maatstaf van Heffing
  - MvH + BTW + Fin korting = Totaalbedrag op factuur
- Beperkingen
  - Aftrek mag alleen gedaan worden door BTW-belastingplichtigen op BTW-conforme factuur
  - Enkel BTW op aankopen en diensten voor beroepsdoeleinden komt in aanmerking

- Geen aftrek voor uitgaven voor privégebruik, tabakswaren, geestrijke dranken, kosten voor (logies, spijzen, dranken) behalve wanneer de kosten gemaakt worden door personeelsleden op verplaatsing, kosten van onthaal van personen die vreemd zijn aan de onderneming; handelsgeschenken, behalve als de kostprijs ex btw < 50€ en het niet om geestrijke dranken of tabakswaren gaat.
- Deels aftrekbaar
  - Bedrijfskosten deels voor privé- en deels voor bedrijfsgebruik
  - Personenwagens, breaks en minibussen (alle verbonden kosten, dus ook bv. Benzine of afschrijvingen) aan 50% * aandeel bedrijfsgebruik (dus personenwagen 80% bedrijfsgebruik → 40% btw-aftrekbaar)

4. De Jaarlijkse Boekhoudcyclus

4.1. Beginbalans

- Eerste dag v/h bij start de onderneming met overzicht v alle activa en passiva.
- Bij begin- en eindbalans moet A & P gelijk zijn

4.2. Registratie v verrichtingen

- Bepaalde gebeurtenissen hebben enkel een invloed op de balans (bv. Innen v openstaande klantenvordering)
- Bepaalde gebeurtenissen hebben impact op balans en rr. (bv. Aan/verkoop van HG)

4.2.1. Aankoopverrichtingen

- Aankoop vr 10000€ speelgoed. Fin korting 2% bij betaling binnen 7d

Bruto	10000
- Handelskorting	
+ Diverse diensten	
Basis vr berekening fin korting	10000
- Fin korting	200
MvH	9800
+ BTW	2058
+ Fin korting	200
Tot factuur	12058

4/01/2010			
1	604	Aankoop HG	10000
	411	BTW op aankopen	2058
	440	@ Leveranciersschuld	12058
AF 1			

- Betaling. Met geld op zichtrekening

06/01/2010			
2	440	Leveranciersschuld	12058,00
	550	@ Bank	11858,00
	751	@ Opbrengst uit VA	200
BU 01			

4.2.2. Verkoopverrichtingen

- Bestelling van 150 spel dozen aan 50€/stuk. 2% korting voor contant.

Bruto	7500
- Handelskorting	
+ Diverse diensten	

Basis fin korting	7500
- Fin kortng	150
MvH	7350
+ BTW	1543,50
+ Fin korting	150
Tot Fact	9043,50

30/03/2010			
3	400	Handelsvordering	9043,5
	7003	@ BTW verk at 21%	7500
	451	@ BTW op verk	1543,5
VF 4			

- Betaling VF, gn fin korting

30/04/2010			
4	500	Bank	9043,5
	400	@ Handelsvorderingen	9043,5
BU 2			

4.2.3. Registratie aankoop DDG

- Aankoop DDG: Factuur garage voor onderhoud wagen zaakvoerder. 100€ ex BTW, 60% beroepsdoeleinden.

Basisbedrag	100
BTW	21,00
Aftrekbaar	6,3
Niet-aftrekbaar	14,7
Kost onderhoud	114,7

30/05/2010			
5	6118	Onderhoud RM	114,7
	411	BTW op aankopen	6,3
	440	@ Leveranciersschuld	121
AF 2			

4.2.4. Registratie investeringsgoederen

Aankoop auto, 30000€. 21% BTW, 80% beroepsgebruik, 20% privégebruik. Betaling via bank. Bruto: 30000; Tot btw: 6300; Aftrekbaar: 2520, Niet-aftrekbeheer: 3790.

02/06/2010			
9	24	Rollend Materieel	33780
	411	BTW op aankopen	2520
	550	@ Bank	36300
BU 3			

4.2.5. Registratie v personeelskosten

- Patronale bijdrage (bed: 32,44%, wn 38,44% op 108% bruto)
- RSZ WN (bed: 13,07%, wn 13,07% op 108%)
- Bedrijfsvoorheffing (variabel, in casu 35%)

Bediende bruto 1000€, 20% BV.

Bruto	1000
WN RSZ	130,70
Belastbare bezoldiging	869,3
BV	173,86
Netto	695,44
Patr.b	324,4

30/06/2010			
6	620	Bezoldigingen	1000
	621	WG RSZ	324,40
	454	@ Te betalen RSZ	455,10
	4531	@ BedrvH	173,86
	455	@ Netto bezoldiging	695,44
BU 2			

4.3. Voorlopige proef- en saldibalans

- Periodiek maakt de onderneming een overzicht van de stand van de rekeningen
  - In de proefbalans w het totaal debet- en het totaal creditbedrag per rekening vermeld
  - In de saldibalans w het saldo van elke rekening opgenomen
- Meestal maandelijks of driemaandelijks, maar minstens ter voorbereiding van de jaarafsluiting
- Doel
  - Controle op juistheid van de boekhouding
    - Debettotaal GL moet gelijk zijn aan credittotaal GL
  - Saldo balansrekeningen moet gelijk zijn aan saldo RR en geeft voorlopig resultaat aan.

4.4. Regularisatieboekingen

- Bij de inventarisering w een gedetailleerde lijst v alle bezittingen en schulden gemaakt (jaarlijks). Voor elke vermogenscomponent moet w nagegaan of balanswaarde juist is
  - Voorraden
    - Voorraden w nageteld
    - Zijn er goederen vervallen of onverkoopbaar?
    - Is verwachte verkoopwaarde hoger dan de aanschaffingswaarde
  - Handelsvorderingen
    - Zullen klanten effectief kunnen betalen?
  - Zijn geldbeleggingen juist gewaardeerd
  - Zullen er in toekomst kosten zijn die voortkomen uit activiteiten huidig boekjaar? (bv. Voorziening aanvullend pensioen)
  - Hebben alle geboekte aankoopfacturen betrekking op huidig bj? (overlopende rekeningen)
- Waarde v elke vermogenscomponent w geverifieerd en indien nodig aangepast
  - Voor bepaling waarde zijn aantal principes vastgelegd, zoals voorzichtigheidsprincipe, het periodotoerekeningsprincipe, het realisatieprincipe
  - Onderneming legt ook zelf waarderingsregels op, deze moeten consistent zijn.

4.4.1. Afschrijvingen

- In voorlopige proef- en saldibalans 48780 op Meubilair en RM zijnde 15000 Meubilair, 33780 Auto.
- Meubilair levensduur 10j, auto 5j. Door afschrijving jaarlijks deel in kosten nemen.
- Meubilair   15000/10   1500
- Auto   33780/5   6756
- Totaal   8256

31/12/2010			
1	63	Afschrijvingen	8265
	249	@Afschrijvingen meubilair en rollend materiaal	8265
DB 01			

- Gewoonlijke percentages
  - Kantoorgebouwen, handelsgebouwen, ... 33 jaar of 3% per jaar

- Bedrijfsmaterieel, kantoormeubilair, machines, ... 10 jaar of 10%/jaar
- Rollend materieel: 5 jaar of 20% per jaar
- Computers, klein materieel, ... 3 jaar of 33%/jaar

4.4.2. Voorraadmutatie

Aangezien bij aan- en verkopen doorheen het jaar de voorraad-rekening niet w geüpdated, moeten we dit op einde boekjaar doen.

Stel: voorraad van 30000 (begin boekjaar). 100 pc's A met aanschaffingswaarde 300€. In inventaris: 100 pc's A, 50 pc's B (as: 275€). Dus in jaar 200 pc's aangekocht, 150 verkocht.

Voorraad is dus gestegen met 50 pc's B → 13750€. Door voorraadmutatie te boeken w aankoopkosten herleid naar aankoopkosten van de verkochte goederen, hetgeen het periodetoerekeningsprincipe voorschrijft.

31/12/2010			
2	34	Voorraad handelsgoederen	13750
	609	@ Voorraadmutatie handelsgoederen	13750
DB 02			

Als de voorraad op jaareinde groter is dan in de beginbalans, dan heeft de regularisatieboeking een verhoging vd winst tot gevolg. Waar, met 609 wordt dan een deel kosten afgetrokken.

4.4.3. Waardevermindering

Bovenstaande pc's A zullen we niet meer kunnen verkopen aan 300€, maar nog maar aan 200€ → vermindering van 10000€. Het voorzichtigheidsprincipe dwingt ons er dan toe een waardevermindering door te voeren.

31/12/2010			
3	631	Waardevermindering op voorraden	10000
	349	@ Waardevermindering voorraden	10000
DB 02			

4.4.4. Overige regularisatieboekingen

- Aanlegging voorzieningen vr risico's en kosten
- Inboeking waardeverminderingen op handelsvorderingen
- Inboeking over te dragen kosten, toe te wijzen kosten, over te dragen opbrengsten, over te dragen kosten
- ...

4.5. Bepaling belastbare winst, boeking v belastingen, berekening en bestemming resultaat

4.5.1. Bepaling belastbare winst

- Winst/verlies boekjaar voor belasting + verworpen uitgaven – niet belastbare componenten = fiscaal belastbare winst (extracomptabel!)
- Verworpen uitgaven: Aantal boekhoudkundige kosten zijn fiscaal niet (volledig) aftrekbaar
  - Niet: Boetes, stads- of vrijetijdskledij, kosten die de beroepsbehoefte op onredelijke wijze overtreffen (bv. Zeer exclusieve en dure personenwagen)

- Deels: 69% restaurantkost, 50% van relatiegeschenken en receptiekosten, x% v kosten v personenwagens, waar x in functie van CO2 uitstoot.
- Niet belastbare componenten
  - Verliezen vorig boekjaar (onder bep vw)
  - Notionele intrestaftrek

4.5.x. Intermezzo vennootschapsbelasting

- Kernelementen
  - Alle vennootschapsvormen kennen hetzelfde fiscaal regime
  - Alle inkomsten van de vennootschap zijn belastbaar (uitzondering: meerwaarde op aandelen)
    - In tegenstelling tot PB waar intresten op spaarrekeningen < 1660€ belastingvrij zijn
  - Alle inkomsten op zelfde wijze belast (gn onderscheid tss onroerende-, roerende-, bedrijfs- en diverse inkomsten)
    - In tegenstelling tot PB
      - Onroerende inkomsten belast op basis v kadastraal vermogen
      - Roerende inkomsten aan 15% (+ vrijstelling tot 1666€/belastingplichtige)
      - Beroepsinkomens (na aftrek beroepskosten) volgens progressief stelsel
      - Diverse inkomsten: 33%
  - VennB en PB ten vroegste geïnd tegen einde aanslagjaar (kalenderjaar+1) en ten laatste op 30 juni volgend aanslagjaar (+18mnd na verwerving)
    - Daarom innen via voorheffing
      - PB: Bedrijfsvoorheffing
      - VennB: Voorafbetalingen
        - Indien venn onvoldoende voorafbetalingen deed, wordt een vermeerdering van 11,5% aangerekend
- Tarief: 33% + 3% crisisbelasting = 33,99%
- Keuze vr eenmanszaak of venn in licht v fiscale verschillen (laten bijstaan door fiscalist!)
  - Voordelen eenmanszaak (PB)
    - Lage belastingtarieven in laagste schijven
  - Voordelen venn
    - Onderneming die aandeelhouder en bedrijfsleider is kan zichzelf minimumloon uitkeren en de rest via winst nemen
    - Aantal uitgaven ten behoeft v bedrijfsleider kunnen correct aan venn w doorgeschoven
- Boeking : 67 @ 425

4.5.3. Berekening & bestemming resultaat

- Winst
  - In ond als reserve
    - Wettelijke reserve (691 @ 130)
    - Andere reserves (692 @ 133)

- Uitkeren aan aandeelhouders (694 @ 471)
  - Overdragen naar volgend boekjaar (693 @ 140)
- Verlies: 14 @ 793

4.6. Opmaak, controle, neerlegging vd jaarrekening

- Jaarrekening invullen en neerleggen bij NBB.

Financiële Analyse

---

1. Inleiding

- Wat: Financiële analyse is de doorlichting van de onderneming die beoogt inzicht te verschaffen in de financiële toestand van de onderneming.
- Waarom: Het management, aangesteld door de aandeelhouders om de strategische doelstellingen te realiseren, is verantwoordelijk voor een gezonde financiële structuur en winst van de onderneming.
- Periodiek zal het management
  - De cijfers van de onderneming analyseren
  - De financiële positie van de onderneming vergelijken met anderen binnen de sector.
- Ook vele andere partijen hebben financiële belangen in de onderneming
  - Leveranciers willen zicht krijgen op de financiële draagkracht van potentiële klanten alvorens de betalingscondities te bepalen.
  - Potentiële klanten: continuïteitsproblemen, garantieproblemen, investering in relaties.
  - Werknemers: Werkzekerheid en doorgroeimogelijkheden
  - Financiële instellingen: geven enkel krediet als ze ervan overtuigd zijn dat de onderneming de capaciteit heeft om de kredieten stipt af te lossen
  - Beleggers en financiële analisten zien de huidige financiële structuur als een indicatie voor de mate van duurzame gezondheid.
  - Overheid: belastingen, BTW
  - Belangrijke bron van informatie is jaarrekening.
    - Verslag van de Commisaris-revisor
      - Verslag van een onafhankelijke externe expert die zich moet uitspreken over de getrouwheid van de jaarrekening en de continuïteit van de onderneming
      - Types van verslagen
        - Goedkeurende verklaring
          - Zonder voorbehoud (unqualified audit report). Alles correct
          - Met voorbehoud (qualified audit report). Globaal beeld correct met kleine foutjes (zie SUD – Summary of Unadjusted Differences)
        - Niet-goedkeurende verklaring
          - Afkeurende verklaring (adverse audit opinion). Onderzoek gedaan. Cijfers fout
          - Onthoudende verklaring (disclaimer of opinion). Onderzoek niet kunnen doen.

2. Informatiebron

- RR en balans over 3 of 5 jaar. In Keuro

- De balans is een momentopname en geeft de vermogensstand van een onderneming op een bepaald tijdstip vanuit een dubbel standpunt.

Wettelijke structuur:

ACTIVA		PASSIVA	
Vaste activa		Eigen vermogen	
I	Oprichtingskosten	I	Kapitaal
II	Immateriële vaste activa	II	Uitgiftepremies
III	Materiële vaste activa	III	Herwaarderingsmeerwaarden
IV	Financiële vaste activa	IV	Reserves
Vlottende activa		V	Overgedragen winst/verlies
V	Vorderingen op meer dan een jaar	VI	Kapitaalsubsidies
VI	Voorraden en bestellingen in uitvoering	Voorzieningen voor risico's en kosten	
VII	Vorderingen op ten hoogste een jaar	VII	Voorzieningen voor risico's en kosten
VIII	Geldbeleggingen	Schulden	
IX	Liquide middelen	VIII	Schulden op meer dan een jaar
X	Overlopende rekeningen	IX	Schulden op ten hoogste een jaar
		X	Overlopende rekeningen

Herwerkte balans ("gouden balans" als de drie delen passiva gelijk zijn):

ACTIVA		PASSIVA	
De uitgebreide vaste activa (UVA)		Eigen vermogen (EV)	
I	Oprichtingskosten	I	Kapitaal
II	Immateriële vaste activa	II	Uitgiftepremies
III	Materiële Vaste activa	III	Herwaarderingsmeerwaarden
	De lang omzetbare activa	IV	Reserves
IV	Financiële Vaste activa	V	Overgedragen winst/verlies
V	Vorderingen op meer dan een jaar	VI	Kapitaalsubsidies
De beperkte vlottende activa (BVL.A)		Vreemd vermogen op lange termijn (VVLT)	
	De kort omzetbare activa	VII	Voorzieningen voor risico's en kosten
VI	Voorraden en bestellingen in uitvoering	VIII	Schulden op meer dan een jaar
VII	Vorderingen op ten hoogste een jaar	Vreemd vermogen op korte termijn (VVKT)	
VIII	Geldbeleggingen	IX	Schulden op ten hoogste een jaar
X	Overlopende rekeningen	X	Overlopende rekeningen
	De liquide middelen		
IX	Liquide middelen		

3. Horizontale analyse

- De horizontale analyse is een methode om de evolutie in tijd vh vermogen, de financiële positie en de resultaten vd onderneming te bestuderen.
- Methode:
  - Basisjaar is het oudste jaar
  - In absolute termen: In duizendtallen is voldoende detail
  - In procentuele analyse. Cijfers basisjaar: 100%.
  - Tijdsindex: cijfer vh jaar / cijfer vh basisjaar
  - Bv 2010: 103%, 2009: 92%, 2008: 100%

- Bij voorkeur 3 tot 5 boekjaren. 2 onvoldoende, meer dan 5 niet relevant (inflatie, conjunctuur)
- Keuze basisjaar is belangrijk. Is basisjaar goed of slecht jaar?
- Let op: interpretatie van negatieve getallen en nullen
- Richt aandacht op grote afwijkingen
- Zoom via commentaar in op afwijkingen, gebruik makend van onderliggende detailcijfers en toelichting
- Commentaren:
  - Top-down aanpak
  - Grote fluctuaties toelichten (zowel absoluut als relatief)

4. Verticale analyse

- De verticale analyse is een techniek om de financiële structuur van de onderneming te analyseren (ook genoemd: structuuranalyse)
  - Verschillende balansrubrieken w uitgedrukt in verhouding tot balanstotaal (= 100%)
  - De verschillende kosten w uitgedrukt in vrhouding tot totale bedrijfsopbrengsten (70/4) (=100%)
- Interessant om verschuivingen in tijd te analyseren
- Ook interessant (en noodzakelijk) om cijfers te vergelijken met soortgelijke ondernemingen via sectorgegevens NBB
- Verticale analyse vh resultaat op basis van verkort jaarrekeningenschema is zinloos.

5. Ratioanalyse

- Bij ratio analyse w een verhoudingsgetal berekend, waarbij twee of meer gegevens uit de balans, de resultatenrekening of de toelichting aan elkaar w gerelateerd.
- Verschillende types ratio's
  - Ratio's die inzicht verschaffen in de vermogensstructuur, ook de financiële structuur genoemd.
  - Ratio's met betrekking tot de industriële en commerciële doeltreffendheid (het resultaat) van de onderneming
  - Ratio's die vermogens- en resultaatsgegevens met elkaar in verband brengen.
- We bestuderen 3 groepen ratio's
  - Liquiditeit
  - Solvabiliteit
  - Rendabiliteit
- Ratio's dienen in een ruimer verband te w geïnterpreteerd
  - In onderlinge samenhang v versch ratio's
  - Met aandacht voor evolutie in de tijd
  - In vergelijking met de ratio's van de sector waarin het bedrijf actief is.
- In totaal definiëerde de NBB 21 ratio's voor de jaarrekeningen VOL en 19 voor VKT
- De NBB zal per sector de fin. Ratio's berekenen. Deze geg w gepubliceerd in kwartielen. Op die wijze kan een onderneming zich situeren binnen de sector
  - Q1: 75% vd ondernemingen binnen sector hebben ratiowaarde >= dit
  - Q2: 50%

- Q3: 25%
- Sectorgegevens opzoeken via KBO Public Search of NBB Balanscentrale

5.1. Liquiditeit

- Liquiditeitsratio's laten toe na te gaan in welke mate de onderneming in staat is haar verplichtingen op korte termijn na te komen
  - Acid Ratio
  - Liquiditeit van voorraden
  - Liquiditeit v handelsvorderingen
  - Liquiditeit v handelsschulden

5.1.1. Current ratio

- Of: Liquiditeit in de ruime zin. Code 13
- $BVA / VVKT$ of nog: $(3 + 40/1 + 50/3 + 54/8 + 490/1) / (42/8 + 492/3)$
- Hoe hoger de waarde, hoe meer activa er aanwezig zijn die op korte termijn kunnen w omgezet in beschikbare middelen om de verplichtingen KT te kunnen nakomen.
- Minimum 1
- Echter nog problemen: Wat als klant plotseling niet betaalt, als voorraad minder snel gaat roteren, ...

5.1.2. Acid Ratio

- Of Liquiditeit in de enge zin, of quick ratio. Code 14
- $(BVA - Voorraad - Overlopende activa) / VVKT$ of nog: $(40/1 + 50/3 + 54/8) / (42/8)$
- In dienstensector nauwelijks verschil met current ratio.

5.1.3. Liquiditeit van de voorraden

- Hoe sneller de voorraad kan w gerealiseerd, hoe liquider de voorraad
  - Voorraadrotatie (ratio 15) geeft weer hoe vaak de voorraad op jaarbasis verkocht w
  - Gemiddeld aantal dagen voorraad geeft weer hoe lang goederen in voorraad blijven alvorens verkocht te worden
- Voorraadrotatie: $Omzet\ aan\ kostprijs / Voorraad$ Of nog: $(60) / (30/1 + 34 + 35 + 36)$
- Gemiddeld aantal dagen voorraad: $365 / Voorraadrotatie$
- Wordt afzonderlijk berekend voor (HG, Grond- en hulpstoffen) en (Afgewerkte goederen, goederen in bewerking)

5.1.4. Liquiditeit van de klantenvorderingen

- Aantal dagen klantenkrediet (ratio 17): $(Klantenvorderingen / (Omzet + BTW (verkopen))) * 365 \rightarrow ((40 + 9150) / (70 + 74 - 740 + 9146)) * 365$
- Gem aantal dagen klantenkrediet geeft weer hoeveel dagen er verlopen tussen verkoop en inning v factuurbedragen, maw. Hoe lang klanten betalingsuitstel nemen.

5.1.5. Liquiditeit van de handelsschulden

- Dagen leverancierskrediet (ratio 18): $(Handelsschulden / (Aankoop\ HG + Kosten\ DDG + BTW\ op\ aankopen)) * 365 \rightarrow ((44) / (600/8 + 61 + 9145)) * 365$
- Het gemiddeld aantal dagen leverancierskrediet geeft weer hoeveel dagen ver verlopen tussen de factuurdatum en het betalen van de factuurbedragen.

5.2. Netto bedrijfskapitaal

- Het NBK is het gedeelte van de langlopende financieringsmiddelen dat niet aangewend wordt voor de financiering v vastgelegde activa
- Formule
  - Ofwel: $EV + VVLT - UVA$
  - Ofwel: $BVA - VVKT$

5.3. Solvabiliteit

- Solvabiliteit geeft financiële draagkracht van de onderneming op lange termijn aan
- Is de mate waarin de onderneming in staat is om de LT schulden inc intresten af te lossen
- Een onderneming dient over voldoende EV te beschikken omdat dit een dubbele bufferfunctie vervult
  - EV w voor onbepaalde tijd, en zonder verplichting tot remuneratie ter beschikking gesteld.
  - EV biedt garantie voor de schuldeisers die in geval van faillissement w terugbetaald voor de aandeelhouders. Hoe hoger het aandeel EV, hoe hoger de kans dat schuldeisers volledig kunnen w terugbetaald.

5.3.1. Algemene Schuldgraad

- VV/Balanstotaal
- Geeft weer in welke mate het bedrijf beroep doet op VV ter financiering vd activiteiten

5.3.2. Financiële autonomie (NBB 19)

- EV/Balanstotaal
- Geeft aan met werk percentage middelen de aandeelhouders de onderneming ondersteunen
- 30% tot 40% w aanzien als fin gezond (gouden balans), maar sectorafhankelijk

5.4. Rendabiliteit

- Rendabiliteitsratio's hebben tot doel de resultaten vd onderneming op relatieve basis te evalueren.
  - In relatie tot de verkopen (netto-, bruto verkoopmarge)
  - In relatie tot de activa (Netto- en brutorendabiliteit van de ingezette middelen)
  - In relatie tot het eigen vermogen (Nettorendabiliteit van het EV na belastingen)

5.4.1. Netto verkoopmarge (NBB 2)

- $\text{Netto bedrijfsresultaat} / (\text{Omzet} + \text{Overige bedrijfsopbrengsten} - \text{exploitatiesubsidies}) \rightarrow (9901 + 9125) / (70 + 74 - 740)$
- Er w gn rekening gehouden met fin en uitzonderlijke resultaten

5.4.2. Bruto verkoopmarge (NBB 1)

- $\text{Bruto bedrijfsresultaat} / (\text{Omzet} + \text{Overige bedrijfsopbrengsten} - \text{exploitatiesubsidies}) \rightarrow (9901 + 630 + 631/4 + 635/7) / (70 + 74 - 740)$
- Houdt gn rekening met afschrijvingen en voorzieningen in het exploitatieresultaat

5.4.3. Nettorendabiliteit van de ingezette middelen (NBB 12)

- $\text{Nettoresultaat na niet-kaskosten, voor financiële kosten en belastingen} / \text{Totaal vermogen} \rightarrow (9904 + 650 + 653 - 9126 + 9134) / (20/58)$

- Resultaat w tegenover totaal geïnvesteerde middelen geplaatst, onafhankelijk van financieringswijze. Zo resultaat vergelijken tss ondernemingen met versch fin structuur.

5.4.4. Bruto rendabiliteit van de ingezette middelen (NBB 11)

- Brutoresultaat na niet-kaskosten, voor financiële kosten en belastingen / Totaal vermogen
 $\rightarrow (9904 + 650 + 653 - 9125 - 9126 + 630 + 631/4 + 635/7 + 651 + 6560 - 6561 + 660 + 661 + 662 - 760 - 761 - 762 + 663 + 9134 - 780 + 680) / (20/58)$

5.4.5. Netto rendabiliteit van het EV na belastingen (ROI - NBB 9)

- Resultaat vh boekjaar na belastingen / EV $\rightarrow 9904 / (10/15)$
- Geeft winst tov kapitaal beschikbaar gesteld door aandeelhouders
- Rendabiliteit van het eigen vermogen moet groter zijn dan de opbrengst van risicovrije beleggingen $\rightarrow$ (risicovrije beleggingen is bv spaarboekje). Aandeelhouders die in een onderneming investeren verwachten meer te krijgen dan op een gewoon spaarboekje. Zgn. risicopremie.
- Wat is de impact van winst op de solvabiliteit van de onderneming? $\rightarrow$ Winst stijgt $\Rightarrow$ stijging solvabiliteit ALS winst niet wordt uitgekeerd
- Een verzwakking van de solvabiliteit heeft een negatieve invloed op de rendabiliteit omdat een verzwakking van de solvabiliteit betekend dat de EV kleiner is, dus de VV groter is dus de financiële kost stijgt dus rendabiliteit verlaagd.